

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 17, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI 15¹ STRAIPSNIU
PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-3603 (TAP-19-1399) (TAIS NR. 19-919092)**

2019-09-03 Nr. NV-2516

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Seimo nario A. Verygos parengto Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pakeitimo projekto, kuriuo siūloma uždrausti viešai pardavimo vietose eksponuoti (demonstruoti) tabako gaminius, su jais susijusius gaminius ir įrenginius, skirtus šiems gaminiams vartoti, paliekant galimybę tokius gaminius eksponuoti tik specializuotose tabako gaminių parduotuvėse arba parduotuvių tabako gaminių skyriuose.

Esama situacija: galiojančiame Įstatyme nėra draudimo mažmeninės prekybos vietose viešai eksponuoti (demonstruoti) tabako gaminius, su tabako gaminais susijusius gaminius ir įrenginius, skirtus šiems gaminiams vartoti.

Esmė: išvados projekte siūloma nepritarti Seimo nario A. Verygos inicijuotoms Įstatymo pataisoms dėl šių priežasčių:

- neigiamai paveiks verslo aplinką, ypač smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus (mažas parduotuves), kurie patirs reikšmingų išlaidų, siekdami prisitaikyti prie naujo reguliavimo. Verslo subjektų pateiktais duomenimis, didžiąją dalį iš Lietuvoje esančių 4 800 tabako gaminių prekybos vietų sudaro smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai. Įrangos tabako gaminių ir kitų su jais susijusių gaminių bei įrenginių pardavimui tiesiogiai neprieinamu būdu įrengimas pareikalautų nuo 1 200 eurų iki 2 500 eurų vienai prekybos vietos kasai;
- vadovaujantis Konkurencijos įstatymu, tais atvejais, kai teisės akto projektu nustatomas, keičiamas arba panaikinamas reguliavimas, privaloma atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimą;
- Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra pabrėžęs, kad teisės aktuose nustatomos priemonės (draudimai) turi būti pagrįsti ir proporcingi siekiamam tikslui ir priimami tik tuo atveju, jei tikslo negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis;
- šiuo metu esančios ar neseniai įdiegtos rūkymo mažėjimą lemiančios priemonės (reklamos draudimas, kasmet didinami akcizai tabako gaminiams, taip pat akcizais apmokestintas elektroninių cigarečių skystis, prieš 4 metus įteisinti vaizdiniai įspėjimai apie rūkymo žalą ant pakelių, tabako įsigijimo amžiaus ribojimai, šiais metais įdiegiama tabako gaminių atsekamumo sistema, taip pat nuo 2020 m. gegužės 1 d. įsigaliosiantis draudimas parduoti mentolio skonio cigaretės, nerūkymo zonų plėtra ir kt.), anot rengėjų, yra pakankamos ir duodančios rezultatą.

Derinimas:

- išvados projektas derintas su Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijomis, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu;
- išvados projektui savo iniciatyva pastabų ir pasiūlymų pateikė Konkurencijos taryba, asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos verslo konfederacija, Nacionalinė tabako gamintojų asociacija,

Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos prekybos įmonių asociacija. Konkurencijos taryba pritarė išvados projekte nurodytiems argumentams dėl galimo neigiamo poveikio verslo aplinkai, ypač smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, taip pat išvados projektui ir jame nurodytiems argumentams pritarė verslo organizacijos;

- į Teisingumo ministerijos teiktas pastabas atsižvelgta;
- Sveikatos apsaugos ministerija ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas nepritaria išvados projektui;

Atitiktis Vyriausybės programai: Seimo nario A. Verygos inicijuotos Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo pataisos įgyvendina Vyriausybės programos 50.3. punktą - **įteisinsime tabako gaminių pardavimą tiesiogiai neprieinamu būdu**. Be to, Seimo 2018 m. gruodžio 13 d. nutarimu patvirtintoje Valstybinėje narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programoje numatyta - **įteisinti draudimą tiesiogiai eksponuoti tabako gaminius ir su jais susijusius gaminius prekybos vietose**.

Dalykinio vertinimo išvada: atsižvelgiant į tai, kad parengtas išvados projektas neatitinka Vyriausybės programos ir Seimo 2018 m. gruodžio 13 d. nutarimu patvirtintos Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programos nuostatų, siūlytume klausimą aptarti Vyriausybės pasitarime. Be to, jau yra 3 savaitės, kai Seimui vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt